לקט פרושי חז"ל על פרשת תרומה

יום ראשון - כ"ו שבט, (שמות כה, א-ב)

(א) וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה לֵּאמֹר:

(ב) דַּבֵּר אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְיִקְחוּ לִי תְּרוּמָה מֵאֵת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְּבֶנּוּ לִבּוֹ תִּקְחוּ אֶת תְּרוּמָתִי:

רש"י ■ **ויקחו לי תרומה** - לי לשמי:
תרומה - הפרשה, יפרישו לי מממונם נדבה:
ידבנו לבו - לשון נדבה, והוא לשון רצון טוב, פרישנ"ט בלע"ז [מתנה]:
תקחו את תרומתי - אמרו רבותינו שלש תרומות אמורות כאן, אחת תרומת בקע לגלגלת, שנעשו מהם האדנים, כמו שמפורש באלה פקודי (שמות לח כו-כז), ואחת תרומת המזבח בקע לגלגלת לקופות לקנות מהן קרבנות צבור, ואחת תרומת המשכן נדבת כל אחד ואחד. שלשה עשר דברים האמורים בענין כולם הוצרכו למלאכת המשכן או לבגדי כהונה, כשתדקדק בהם:

שמות רבה (תרומה לג, א)

"**ויקחו לי תרומה**", הדא הוא דכתיב (משלי ד): "כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו", אל תעזובו את המקח שנתתי לכם. יש לך אדם שלוקח מקח יש בו זהב אין בו כסף, יש בו כסף אין בו זהב, אבל המקח שנתתי לכם יש בו כסף שנאמר (תהלים יב): "אמרות ה' אמרות טהורות כסף צרוף", יש בו זהב שנאמר (שם יט): "הנחמדים מזהב ומפז רב...
אמר הקב"ה לישראל מכרתי לכם תורתי כביכול נמכרתי עמה שנאמר "ויקחו לי תרומה".
משל למלך שהיה לו בת יחידה בא אחד מן המלכים ונטלה ביקש לילך לו לארצו וליטול לאשתו אמר לו בתי שנתתי לך יחידית היא, לפרוש ממנה איני יכול, לומר לך אל תטלה איני יכול לפי שהיא אשתך אלא זו טובה עשה לי שכל מקום שאתה הולך קיטון אחד עשה לי שאדור אצלכם שאיני יכול להניח את בתי. כך אמר הקב"ה לישראל נתתי לכם את התורה לפרוש הימנה איני יכול, לומר לכם אל תטלוה איני יכול אלא בכל מקום שאתם הולכים בית אחד עשו לי שאדור בתוכו שנאמר "ועשו לי מקדש".

הוראת הרבי שליט"א:

...הצעה־בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת),ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן,
כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".
(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פרושי חז"ל על פרשת תרומה

יום שני - כ"ז שבט, (שמות כה, יז)

וְעָשִׂיתָ כַּפֹּרֶת זָהָב טָהוֹר אַמָּתַיִם וָחֵצִי אָרְכָּהּ וְאַמָּה וָחֵצִי רָחְבָּהּ:

רש"י ■ **כפרת** - כסוי על הארון שהיה פתוח מלמעלה ומניחו עליו כמין דף:
אמתים וחצי ארכה - כארכו של ארון, ורחבה כרחבו של ארון, ומונחת על עובי הכתלים ארבעתם, ואף על פי שלא נתן שיעור לעוביה, פירשו רבותינו שהיה עוביה טפח:

ספרי (פרשת דברים פיסקא א')

"**ועשית כפרת זהב טהור**".
"אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל בעבר הירדן", מלמד שהוכיחם על מה שעשו בעבר הירדן. "במדבר", מלמד שהוכיחם על מה שעשו במדבר. "בערבה", מלמד שהוכיחם על מה שעשו בערבות מואב . . "מול סוף", מלמד שהוכיחם על מה שעשו על הים שהמרו על הים והפכו עורף כלפי משה שלש מסעות . . יכול לא הוכיחם אלא בתחילת מסע, בין מסע למסע מנין תלמוד לומר "בין פארן ובין תפל". דברי תפלות שתפלו על המן וכן הוא אומר (במדבר כא, ה): "ונפשנו קצה בלחם הקלוקל"...
"וחצרות", אמר להם לא היה לכם ללמוד ממה שעשיתי למרים בחצרות אם למרים הצדקת לא נשאתי לה פנים בדין קל וחומר לשאר בני אדם...
"ודי זהב", אמר להם הא ותרה כל מה שעשיתם מעשה עגל קשה עלי מן הכל. היה רבי יהודה אומר משל למה הדבר דומה לאחד שעשה לחבירו צרות הרבה באחרונה הוסיף לו צרה אחת אמר לו הא ותרה כל מה שעשיתה לי זו קשה עלי יותר מן הכל כך אמר להם המקום לישראל הא ותרה כל מה שעשיתם מעשה עגל קשה עלי יותר מן הכל.
רבי שמעון אומר משל למה הדבר דומה לאחד שהיה מקבל חכמים ותלמידיהם והיו הכל מאשרים אותו באו גוים וקבלם באו לסטים וקבלם היו הבריות אומרים כך היא ווסתו של פלוני לקבל את הכל כך אמר משה לישראל ודי זהב למשכן ודי זהב לעגל. רבי בניה אומר עבדו ישראל עבודה זרה הרי הם חייבים כלייה יבוא זהב משכן ויכפר על זהב עגל. רבי יוסי בן חנינה אומר (שמות כה, יז) "**ועשית כפרת זהב טהור**", **יבוא זהב כפורת ויכפר על זהב עגל.**

הוראת הרבי שליט"א:

...הצעה־בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת),ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן,
כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".
(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פרושי חז"ל על פרשת תרומה

יום שלישי - כ"ח שבט, (שמות כה, לא)

וְעָשִׂיתָ מְנֹרַת זָהָב טָהוֹר מִקְשָׁה תֵּעָשֶׂה הַמְּנוֹרָה יְרֵכָהּ וְקָנָהּ גְּבִיעֶיהָ כַּפְתֹּרֶיהָ וּפְרָחֶיהָ מִמֶּנָּה יִהְיוּ:

רש"י ■ **מקשה תעשה המנורה** - שלא יעשנה חוליות, ולא יעשה קניה ונרותיה איברים איברים, ואחר כך ידביקם כדרך הצורפין, שקורין שולדי"ר בלעז [להלחים] אלא כולה באה מחתיכה אחת, ומקיש בקורנס וחותך בכלי האומנות ומפריד הקנים אילך ואילך:

תיעשה המנורה - מאליה, לפי שהיה משה מתקשה בה, אמר לו הקב"ה השלך את הככר לאור והיא נעשית מאליה, לכך לא נכתב תעשה:

ירכה - הוא הרגל של מטה העשוי כמין תיבה, ושלשה רגלים יוצאין הימנה ולמטה:

וקנה - הקנה האמצעי שלה העולה באמצע הירך זקוף כלפי מעלה, ועליו נר האמצעי עשוי כמין בזך לצוק השמן לתוכו ולתת הפתילה:

גביעיה - הן כמין כוסות שעושין מזכוכית ארוכים וקצרים, וקורין להם מדרינ"ש בלעז [גביעים], ואלו עשויין מזהב ובולטין ויוצאין מכל קנה וקנה כמנין שנתן בהם הכתוב, ולא היו בה אלא לנוי:

כפתריה - כמין תפוחים עגולין סביב, בולטין סביבות הקנה האמצעי, כדרך שעושין למנורות שלפני השרים וקורין להם פומיל"ש בלעז [כפתורים], ומנין שלהם כתוב בפרשה, כמה כפתורים בולטין ממנה, וכמה חלק בין כפתור לכפתור:

ופרחיה - ציורין עשויין בה כמין פרחים:

ממנה יהיו - הכל מקשה יוצא מתוך חתיכת העשת, ולא יעשם לבדם וידביקם:

במדבר רבה (בהעלותך טו, י)

"ועשית מנורת זהב טהור".

ר' לוי בר רבי אומר מנורה טהורה ירדה מן השמים שאמר לו הקב"ה למשה (שמות כה, לא): "ועשית מנורת זהב טהור", אמר לו כיצד נעשה אותה, אמר לו "מקשה תיעשה המנורה", ואף-על-פי-כן נתקשה משה וירד ושכח מעשיה. עלה ואמר, 'רבוני כיצד נעשה אותה'? אמר לו "מקשה תיעשה המנורה", ואעפ"כ נתקשה משה וירד ושכח.

עלה ואמר 'רבוני, שכחתי אותה'. הראה לו למשה ועוד נתקשה בה, אמר לו "וראה ועשה", עד שנטל מנורה של אש והראה לו עשייתה, ואף על פי כן נתקשה על משה, אמר לו הקב"ה: 'לך אצל בצלאל והוא יעשה אותה' ואמר לבצלאל מיד עשאה.

התחיל תמה ואמר 'אני כמה פעמים הראה לי הקב"ה ונתקשיתי לעשותה, ואתה שלא ראית עשית מדעתך?!'. בצלאל, בצל א-ל היית עומד כשהראה לי הקב"ה עשייתה. ולפיכך, כשחרב בית-המקדש נגנזו המנורה, וזה אחד מחמשה דברים שנגנזו: הארון והמנורה והאש ורוח הקדש והכרובים, וכשישוב הקב"ה ברחמיו ויבנה ביתו והיכלו הוא מחזירן למקומן לשמח את ירושלים, שנאמר (ישעיה לה): "ישמח מדבר וציה ותגל ערבה . . פרוח תפרח ותגל".

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פרושי חז"ל על פרשת תרומה

יום רביעי - כ"ט שבט, (שמות כו, טו)

וְעָשִׂיתָ אֶת הַקְּרָשִׁים לַמִּשְׁכָּן עֲצֵי שִׁטִּים עֹמְדִים:

רש"י ■ **ועשית את הקרשים** - היה לו לומר ועשית קרשים, כמה שנאמר בכל דבר ודבר, ומהו הקרשים, מאותן העומדין ומיוחדין לכך. יעקב אבינו צפה ברוח הקדש ונטע ארזים במצרים, וכשמת צוה לבניו להעלותם עמהם כשיצאו ממצרים, אמר להם, שעתיד הקב"ה לצוות אתכם לעשות משכן במדבר מעצי שטים, ראו שיהיו מזומנים בידכם. הוא שיסד הבבלי בפיוט שלו טס מטע מזורזים קורות בתינו ארזים, שנזדרזו להיות מוכנים בידם מקודם לכן:

עצי שטים עומדים - אישטנטיבי"ש בלע"ז [עומדות] שיהא אורך הקרשים זקוף למעלה בקירות המשכן, ולא תעשה הכתלים בקרשים שוכבים להיות רוחב הקרשים לגובה הכתלים קרש על קרש:

שמות רבה (לה, ה)

"**ועשית את הקרשים**".

"ועשית את הקרשים", מה כתיב למעלה, "וזאת התרומה אשר תקחו מאתם זהב וכסף ונחשת", זהב זו בבל . . וכסף זו מדי . . נחושת זו יון . . אבל ברזל אין כתיב כאן, לא במקדש ולא במשכן. למה? – שנמשל בו אדום שהחריבו בית המקדש. ללמדך, שמכל המלכויות יקבל הקב"ה דורון לעתיד לבא חוץ מאדום.

והרי בבל אף היא החריבה אותו, אלא על שלא קעקעה אותו.

אבל אדום מה כתיב בה (תהלים קלז): "האומרים ערו ערו עד היסוד בה" עד עכשיו היסוד בה, לפיכך לא נכתב ברזל במשכן ובמקדש שמשולין בו אדום.

וכן אתה מוצא לעתיד לבוא שכל האומות עתידין להביא דורון למלך המשיח ומצרים מביאה תחלה, וכסבור שלא לקבל מהם, ואומר לו הקב"ה 'אכסניא נעשו לבני במצרים' שנאמר (תהלים סח): "יאתיו חשמנים מני מצרים כוש תריץ ידיו לאלקים", מיד מקבל מהן. נשאה כוש קל וחומר, ומה מצרים ששעבדו בהן קבל מהם אנו שלא נשתעבדנו בהן על אחת כמה וכמה, מיד "כוש תריץ ידיו לאלקים", מיד כל המלכיות שומעות והן מביאות שנאמר (שם) ממלכות הארץ שירו לאלקים.

ואחר-כך מלכות אדום נושאת ק"ו בעצמה ואומרת ומה הללו שאינן אחיהם קבלו מהם אנו על-אחת-כמה-וכמה, ואף היא מבקשת להביא דורון למלך המשיח ואומר לו הקב"ה: (שם) "געֹר חית קנה" . . געור חיה הדרה בין הקנים שנאמר (תהלים פ): "יכרסמנה חזיר מיער, עדת אבירים בעגלי עמים" אותה שאוכלת שמנן של עמים ובאה בכחו של אברהם ואומר 'מהם אני עשו בן יצחק בן אברהם'...

הוראת הרבי שליט"א:

...הצעה־בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת),ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן,

כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".

(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פרושי חז"ל על פרשת תרומה

יום חמישי - ל' שבט, (שמות כו, לא-לג)

(לא) וְעָשִׂיתָ פָּרֹכֶת תְּכֵלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ מָשְׁזָר מַעֲשֵׂה חֹשֵׁב יַעֲשֶׂה אֹתָהּ כְּרֻבִים:

רש"י ■ (לא) **פרכת** - לשון מחיצה הוא, ובלשון חכמים פרגוד, דבר המבדיל בין המלך ובין העם:

תכלת וארגמן - כל מין ומין היה כפול, בכל חוט וחוט ששה חוטין:

מעשה חשב - כבר פירשתי שזו היא אריגה של שני קירות, והציורין שמשני עבריה אינן דומין זה לזה:

כרובים - ציורין של בריות יעשה בה:

(לב) וְנָתַתָּה אֹתָהּ עַל אַרְבָּעָה עַמּוּדֵי שִׁטִּים מְצֻפִּים זָהָב וָוֵיהֶם זָהָב עַל אַרְבָּעָה אַדְנֵי כָסֶף:

רש"י ■ (לב) **ארבעה עמודי שטים** - תקועים בתוך ארבעה אדנים ואונקליות קבועין בהן עקומים למעלה להושיב עליהן כלונס שראש הפרוכת כרוך בה, והאונקליות הן הווין, שהרי כמין ווין הן עשוים, והפרכת ארכה עשר אמות לרחבו של משכן, ורחבה עשר אמות כגבהן של קרשים, פרוסה בשלישית של משכן, שיהא הימנה ולפנים עשר אמות, והימנה ולחוץ עשרים אמה, נמצא בית קדשי הקדשים עשר על עשר, שנאמר ונתת את הפרכת תחת הקרסים, המחברים את שתי חוברות של יריעות המשכן, ורוחב החוברת עשרים אמה, וכשפרשה על גג המשכן מן הפתח למערב, כלתה בשני שלישי המשכן, והחוברת השניה כסתה שלישו של משכן, והמותר תלוי לאחוריו לכסות את הקרשים:

(לג) וְנָתַתָּה אֶת הַפָּרֹכֶת תַּחַת הַקְּרָסִים וְהֵבֵאתָ שָׁמָּה מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶת אֲרוֹן הָעֵדוּת וְהִבְדִּילָה הַפָּרֹכֶת לָכֶם בֵּין הַקֹּדֶשׁ וּבֵין קֹדֶשׁ הַקָּדָשִׁים:

ילקוט שמעוני, (פ' תרומה רמז שעב)

"**ועשית פרוכת**".
היה אורג את הפרוכת עשר אמות על עשר ועושה בה ארבע חוברין, ותולה אורכה באונקלות שעל גבי העמודים, שנאמר: "ונתתה את הפרוכת תחת הקרסים, והבאת שמה מבית לפרוכת את ארון העדות". ושם היה נתון צנצנת המן וצלוחית של שמן המשחה ומקלו של אהרן שקדיה ופרחיה ובגדי כהנים ובגדי כהן גדול, ושם היה נכנס אהרן ארבעה פעמים ביום הכפורים.
מחוץ לפרוכת היו שלחן ומנורה מונחין, אלא שהשלחן בצפון ומנורה כנגדו בדרום, שנאמר: "ושמת את השולחן וגו'", וכתיב "ואת המנורה נכח השולחן", וכשם שהיו מונחין באהל מועד כך היו מונחין בבית עולמים, אלא שאהל מועד ארכו שלשים אמות ורחבו עשר אמות, ובבית עולמים ארכו ששים אמה ורחבו עשרים אמה, הא למדת שאהל מועד רבעו של בית עולמים.

לקט פרושי חז"ל על פרשת תרומה

יום שישי - א' אדר, (שמות כז, א)

וְעָשִׂיתָ אֶת הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חֲמֵשׁ אַמּוֹת אֹרֶךְ וְחָמֵשׁ אַמּוֹת רֹחַב רָבוּעַ יִהְיֶה הַמִּזְבֵּחַ וְשָׁלֹשׁ אַמּוֹת קֹמָתוֹ:

רש"י ■ **ועשית את המזבח וגו' ושלש אמות קומתו** - דברים ככתבן, דברי ר' יהודה. ר' יוסי אומר נאמר כאן רבוע, ונאמר בפנימי רבוע, מה להלן גבהו פי שנים כארכו, אף כאן גבהו פי שנים כארכו. ומה אני מקיים ושלש אמות קומתו, משפת סובב ולמעלה:

מדרש אגדה (בובר) (שמות פרק כז)

"**ועשית את המזבח עצי שטים**".
וכל ענין המנורה והשלחן והמזבח והקרשים והאהל והיריעות וכל כלי המשכן מפני מה?
אמרו ישראל לפני הקב"ה: 'רבונו של עולם, מלכי הגוים יש להם אהל ושלחן ומנורה ומקטר קטורת, וכן הוא תכסיסי המלוכה כי כל מלך צריך לכך, ואתה הוא מלכנו גואלינו מושיענו לא יהיה לפניך תכסיסי המלוכה, עד שיודע לכל באי העולם כי אתה הוא המלך?'.
אמר להם: 'בני, אותם בשר ודם צריכים לכל זה, אבל אני איני צריך, כי אין לפני לא אכילה ולא שתייה, ואיני צריך מאור, ועבדי יוכיחו כי השמש והירח מאירים לכל העולם, ואני משפיע עליהם מאורי, ואני אשגיח עליכם לטובה בזכות אבותיכם'.
אמרו ישראל לפני הקב"ה: 'רבונו של עולם אין אנחנו מבקשים את האבות, "כי אתה אבינו, אברהם לא ידענו וישראל לא הכירנו"!'. אמר להם הקב"ה: 'אם כן עשו מה שאתם חפצים, אלא עשו אותם כאשר אני מצווה אתכם'.
'ובנוהג שבעולם אם יהא לאדם בן כל זמן שהבן קטן אביו נותן דעתו עליו לסוך אותו לרחוץ אותו להאכילו ולהשקותו ולטענו על כתיפו עד שיגדל, וכיון שיגדל צריך להשרות את אביו בבית נאה, להתקין לו שלחן ומנורה, אף אתם הייתם במצרים קטנים, שנאמר "כי נער ישראל ואוהבהו" (הושע יא, א), הרחצתי אתכם במים, שנאמר "וארחצך במים" (יחזקאל טז, ט), האכלתי אתכם לחם ובשר, שנאמר: "בתת ה' לכם בערב בשר לאכל ולחם בבוקר לשבוע" (שמות טז, ח). השקיתי אתכם מים, שנאמר "עלי באר ענו לה" (במדבר כא, יז), טענתי אתכם, שנאמר "ואשא אתכם" וגו' (שמות יט, ד), עכשיו שעמדתן על פרקיכן בנו לי בית, שנאמר "ועשו לי מקדש" (שם כה, ח), ועשו מנורה, ועשו שלחן, ועשו מזבח מקטר קטרת'.

הוראת הרבי שליט"א:

...הצעה־בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת),ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן,
כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".
(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

לקט פרושי חז"ל על פרשת תרומה

שבת קודש פרשת תרומה (שמות כז, יח)

אֹרֶךְ הֶחָצֵר מֵאָה בָאַמָּה וְרֹחַב חֲמִשִּׁים בַּחֲמִשִּׁים וְקֹמָה חָמֵשׁ אַמּוֹת שֵׁשׁ מָשְׁזָר וַאֲדָנֵיהֶם נְחֹשֶׁת:

רש"י ■ **ארך החצר** - הצפון והדרום שמן המזרח למערב מאה באמה:
ורחב חמשים בחמשים - חצר שבמזרח היתה מרובעת חמשים על חמשים, שהמשכן ארכו שלשים ורחבו עשר, העמיד מזרח פתחו בשפת חמשים החיצונים של אורך החצר נמצא כלו בחמשים הפנימים, וכלה ארכו לסוף שלשים נמצאו עשרים אמה ריוח לאחוריו בין הקלעים שבמערב ליריעות של אחורי המשכן, ורוחב המשכן עשר אמות באמצע רוחב החצר, נמצאו לו עשרים אמה ריוח לצפון ולדרום מן קלעי החצר ליריעות המשכן, וכן למערב, וחמשים על חמשים חצר לפניו:
וקמה חמש אמות - גובה מחיצות החצר, והוא רוחב הקלעים:
ואדניהם נחשת - להביא אדני המסך, שלא תאמר לא נאמרו אדני נחשת אלא לעמודי הקלעים, אבל אדני המסך של מין אחר היו. כך נראה בעיני, שלכך חזר ושנאן:

ויקרא רבה (צו פרשה י')

"ארך החצר מאה באמה ורחב חמשים בחמשים".
אמר ר' יוסי בר חלפתא אורך החצר מאה באמה, וכל ישראל עומדים בתוכה?! אלא זה אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה. ודכוותה (במדבר כ): "ויקהילו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע", אמר רבי חנין 'כמין כברה היתה וכל ישראל עומדין עליה?! אלא זו אחד מן המקומות שהחזיק מועט את המרובה'. ודכוותה (יהושע ג): "ויאמר יהושע אל בני ישראל גשו הנה", רב הונא אמר זקפן בין שני בדי הארון רבי חמא בר חנינא אמר שמן בין שני בדי הארון ורבא אמר צמצמן בין שתי בדי הארון הדא הוא דכתיב (שם): "ויאמר יהושע בזאת תדעו כי א-ל חי בקרבכם", אמר להם 'מתוך שהחזיקו אתכם שני בדי הארון, יודע אני ששכינתי ביניכם'.

אף בבית המקדש כן, דתנינן 'עומדים צפופים ומשתחוים רווחים' רבי שמואל בר איביה בשם רבי אחי אמר: ריוח ארבע אמות בין כל אחד ואחד, אמה לכל צד, שלא יהא אחד מהן שומע קול חבירו מתפלל.
אף לעתיד לבא כן, שנאמר (ירמיה ג): "בעת ההיא יקראו לירושלים כסא ה' ונקוו אליה כל הגוים".
ר' יוחנן סלק למשאל בשלמיה דרבי חנינא, ואשכחיה דהוה עסיק בהדין פסוקא "בעת ההיא יקראו לירושלים כסא ה' ונקוו אליה כל הגוים". אמר לו 'ומחזקת היא אותן?!' אמר לו: 'המקרא אומר (ישעיה נד): "הרחיבי מקום אהלך . . כי ימין ושמאל תפרוצי"!'.

הוראת הרבי שליט"א:

...הצעה־בקשה חדשה, על מנת לפרסם בכל מקום ומקום: מכיון שנכנסים לשבוע דפרשת תרומה (החל מהקריאה דמנחת שבת),ולאח"ז פרשת תצווה, שבפרשיות אלו נתבארו כל פרטי הציוויים דמעשה המשכן,
כלי המשכן, בגדי כהונה וכו' - כדאי ונכון ביותר שנוסף על לימוד חלק מהפרשה בכל יום (עם פירוש רש"י) בשיעורי חת"ת, יוסיפו וילמדו גם מפירושי חז"ל בתושבע"פ (עכ"פ מאמר ופירוש אחד על פסוק אחד), כפי שנלקטו כבר בספרים (ואין צורך לחפש בספרים), "כשולחן הערוך ומוכן לאכול לפני האדם".
(משיחת ש"פ משפטים תשמ"ט, ספה"ש עמ' 252)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד